

BUTLLETÍ

SOCIETAT Micològica Valenciana

Nº 9

2004

FUNDACIÓN MUNICIPAL
ESCUELA DE JARDINERÍA Y PAISAJE
EXCM. AJUNTAMENT DE VALÈNCIA

BUTLLETÍ

SOCIETAT Micològica Valenciana

No 9 2004

ISSN 1135-2833

Dipòsit Legal: V-3252-1995

Impressió: Gráficas BORMAC, S.L.

**CORTINARIUS BENOVAIRENSIS,
NOU CORTINARI DE CARRASCARS MEDITERRANIS,
DE LA SECCIÓ OBTUSI MELOT**

RAFAEL MAHIQUES

Dr. Climent, 26. E-46837. Quatretonda

E-mail: rmahiques@telefonica.net

Abstract. MAHIQUES, R. (2004). *Cortinarius benovairensis*, sp. nov., section *Obtusi* Melot, a new cortinari from evergreen forest. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 9: 129-132

Cortinarius benovairensis, a new species of *Cortinarius*, from *Quercus ilex* forest, is described.

Key words: *Agaricales*, *Cortinarius*, taxonomy, *Cortinarius benovairensis*.

Resumen. MAHIQUES, R. (2004). *Cortinarius benovairensis*, sp. nov., de la Sección *Obtusi* Melot, un nuevo cortinario de los carrascales mediterráneos. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 9: 129-132

Se describe el *Cortinarius benovairensis*, una nueva especie de los bosques de *Quercus ilex* mediterráneos.

Palabras clave: *Agaricales*, *Cortinarius*, Taxonomía, *Cortinarius benovairensis*.

Resum. MAHIQUES, R. (2004). *Cortinarius benovairensis*, sp. nov., de la Secció *Obtusi* Melot, un nou cortinari dels carrascs mediterranis. *Butll. Soc. Micol. Valenciana* 9: 129-132

Es descriu el *Cortinarius benovairensis*, una nova espècie dels boscos de *Quercus ilex* mediterranis.

Paraules clau: *Agaricales*, *Cortinarius*, Taxonomia, *Cortinarius benovairensis*.

CORTINARIUS BENOVAIRENSIS Mahiques, *Butll. Soc. Micol. Valenciana* [9: 130 (2004)]

Subgèn. *Telamonia* (Fr.: Fr.) J. G. Trog, Secc. *Obtusi* Melot, Subsecc. *Obtusoides* Rob. Henry ex Moëne-L. & Reumaux, Sèrie *dissensio* Bidaud & al.

DIAGNOSIS LATINA

Pileus convexus, umbone plerumque amplo, obtuso; ad peripheriam inflexus-infractus, bicolor in sicco, sine striis nec bandis, ferens e brunneo tabacino in brunneum et fulvum, umbone aut centro obscuriore; tectus centro a prima albidula et fibrillas parum copiosis e velo ad marginem; parum rimosus et ad marginem pellucide parum striatus, sed haud per transparentiam. 1,2 - 4 cm lato. Lamellae uncinatae, emarginatae dente decurrentes; densae, 40 per fungum; acies regular et concolor; suberis colore persistens. Pulvis seminales fusco cinameo pallido. Stipes basi adtenuatus, rugosus, decumens basi in aliquis, albidulus cum veli et cortinae fragmentis albidulis fere evanescentibus, fistulosus; 2,5 - 6 x 0,3 - 0,8 cm ; alias paulum applanatus fert et alias auget basi ante adtenuationem. Caro albidula in eburneam, satis immutabilis. Inodorus et insipidus. Caro atropurpurea sub Ph A; atrocaerulea sub Guaiac; grisella sub NO₃ Ag; brunneo-rubra sub Formol.

Pilei cutis indumento prismatico in subcute, pigmentum membranae reffectum, parvis frustulis compositum, etiam pigmento vacuolare intracellulare multum copiosum et manifestum. Acies laminaris homogenea. Sporae ellipticae de fronte et ellipsoides de latere, verrucis intermediis in apice et levibus in reliqua, (7,5) 8-8,5-9 x (4,5) 5-5,2-5,5 μ m. Q=1,5-1,6-1,7 (1,8).

Habitatio : VALÈNCIA : La Vall d'Albaida, Quatretonda, El Benovaire, 30 S 0726144 UTM 4315282, 260 ms.m., caespitosus sub *Quercus ilex* subsp. *rotundifolia*, in solo calcareo, 6-I-2005, exsiccata holotypo MES- 4119.

DESCRIPCIÓ MACROSCÒPICA:

Píleu convex, amb umbó ordinàriament ample, obtús; inflexo-infractat a la perifèria, bicolor per deshidratació, sense formar estries ni bandes, de marró cigarrat (16 CiC) passa a bru (18 CiC) i a ros (12 CiC) conservant l'umbó o la part central més fosca; cobert al centre per una pruina blanquinosa i escasses fibril·les blanquinoses del vel a la resta; rimulós i a penes estriat a la vora, però no per transparència. D'1,2-4 cm de diàmetre. Làmines uncinades, escotades amb decurrència mitjançant una dent; apretades, unes 40 per bolet; aresta regular i concolor; de color cafè amb llet persistent (28 CiC). Esporada canyella. Estípit atenuat a la base, torterut, acodat a la base en alguns exemplars, blanquinós, amb restes blanquinoses del vel i de la cortina prompte evanescents, fistulós; de 2,5-6 x 0,3-0,8 cm; algunes vegades s'aplana una mica i d'altres s'engrosseix un tant a la base abans d'atenuar-se. Carn de blanquinosa a crema pàl·lida, bastant immutable. Sense olor ni sabor.

REACCIONS QUÍMIQUES:

PhA roig vinosa; Tintura de Guaiac blau fosca; NO₃Ag grisenc; Formol marró amb to discret rogenc.

DESCRIPCIÓ MICROSCÒPICA:

Cutícula amb un subcutis d'estructura prismàtica, pigment de reforç de membrana i en forma de plaquetes petites, així com un pigment vacuolar intracel·lular molt abundós i cridaner. Aresta laminar homomorfa. Espores el·líptiques en visió frontal i el·lipsoides en visió lateral, amb berrugues mitjanes a l'àpex i fines a la resta, de (7,5) 8-8,5-9 x (4,5) 5-5,2-5,5 µm. Q=1,5-1,6-1,7 (1,8). Vm= 120,6 µm³. N= 20.

HÀBITAT I LOC.:

VALÈNCIA: La Vall d'Albaida, Quatretonda, El Benovaire, 30 S 0726144 UTM 4315282. 260 MS.M., cespitós, sota *Quercus ilex* subsp. *rotundifolia*, 6-I-2005, MES-4119

OBSERVACIONS:

El *C. subobtusobrunneus* Rob. Henry també té el píleu bicolor i hàbitat sota planifolis, però és més petit, les espores són més allargades i no és cespitós (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 455, f. 631). El *C. discoideus* Rob. Henry és cespitós i bicolor també, però és més petit, fins 15 mm de diàmetre del píleu, l'estípit és lleonat rosat, habita boscos mixtos, olor de iode i espores un tant més estretes, amb una Q d'1,7-1,8 (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 456, f. 632). El *C. dissensio* Rob. Henry, molt semblant macroscòpicament, habita pinedes o avetoses i te les espores més grans, de (8) 8,5-11 (11,5) x 5-6 (6,2) µm (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 471, f. 655).

El *C. fragrantior* Gaugué, d'espores semblants, encara que una mica més amples, és molt més gran i olorós (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 473, f. 659 bis).

El *C. obtusobrunneus* Rob. Henry ex Rob. Henry no és cespitós, és inconstantment olorós a rave o iode i habita *Picea*, *Pinus* o *Betula* (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 477-478, f. 666 bis), així com una forma d'aquest, f. *persimilis* Carteret ad int., té les espores encara més estretes, amb un Q d'1,9 i habita sota *Pinus pinaster* (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 478, f. 667).

El *C. velenovskyi* Rob. Henry tindria un píleu amb deshidratació estriada radial, olor forta de fusta de cedre i no seria cespitós (BIDAUD ET AL., 2003: Pl. 472, f. 659).

El *C. roberti-henrici* Contu, d'hàbitat similar, sota *Quercus ilex* i *Q. suber* i crei-

xement fasciculat, és de menor tamany (0,5) 1-2 (3) x (2) 3-4 (5) x 0,2-0,3 cm, creix en terrenys àcids, no és bicolor al píleu, l'estípit conserva la marca de l'anell, aquest no és atenuat i les espores són majors, de 8,7-10,8 x 5,2-5,8 µm (M. CONTU, 1987).

El *C. urdaibaiensis* Fdez. Sasia, desenvolupat també sota *Quercus ilex*, de la Secció Castanei Rob. Henry ex Moënné-L. & Reumaux, no presenta el píleu bicolor, té coloració lilàcia evanescent a l'estípit, a les làmines i a la carn, no es presenta cespitós i les espores són més grans i d'ornamentació cristulada (R. FERNÁNDEZ SASIA, 2003).

Seguint P. REUMAUX (Comm. pers.) et P. REUMAUX ET AL., 1996: 167, que citen R. HEIM (1935: 114), aquest tipus es tractaria d'un homòleg o un paral·lel sincròmic de carrasques del *C. fragrantior*, així com del *C. obtusobrunneus*.

AGRAÏMENTS:

Deixe constància del meu agraïment a Maria Dolors Sampio per la correcció del text i la diagnosi original d'aquest cortinari. A A. Bidand i a P. Renmanx per la revisió del material i consells taxonòmics.

BIBLIOGRAFIA:

- BIDAUD, A., CARTERET, X., EYSSARTIER, G., MOËNNE-LOCCOZ, P. & REUMAUX, P. (2003).- *atlas des cortinaires*. atlas des cortinaires. Pars xiii. Éd. Féd. Mycol. Dauphiné-savoie. Marlioz.
- COLOUR IDENTIFICATION CHART (1969). *Flora of british fungi*. Royal Botanic Garden Edinburgh. Edinburgh.
- CONTU, M. (1987) Description d'une Hydrocybe nouveau: *Cortinarius roberti-benrici*, sp. n. *Bull. Soc. mycol. France* 103 (4): 305-307.
- FERNÁNDEZ SASIA, R. (2003). Propuesta de dos nuevas especies pertenecientes al género *Cortinarius* (Pers.) S. F. Gray descritos en el Norte Peninsular. *Bull. Soc. Micol. Valenciana* 8: 89-102.
- HEIM, R. (1932). Le Genre Inocybe. Ed. Lechevalier. Paris.
- REUMAUX, P. BIDAUD, A & MOËNNE-LOCCOZ, P. (1996).- *Russules rares ou méconnues*. Éd. Féd. Mycol. Daupiné-Savoie. Marlioz. Frangy.